การศึกษาหาจำนวนเม็ดโลหิตขาว โลหิตแดง และจำนวน เฮโมโกลบิน ในเลือดของโคกระบือ

นายจิตต์ อนุกูล สพ.บ. นางสาวนิสา โสภณ วท.บ.

☆

โลหิตของสัตว์เป็นส่วนประกอบอันสำคัญส่วนหนึ่งซึ่งทำให้สัตว์มีชีวิตอยู่ได้ เมื่อสัตว์แสดงอาการเป็นโรคระบาดหรือโรคธรรมดา ก็ตาม ระบบต่าง ๆ ของร่างกายสัตว์จะได้รับอันตรายและมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อต่อสู้กับโรค ในโรคบางชนิดโลหิตจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามรูปการณ์โดยเฉพาะ เช่น ผลในการตรวจโลหิต ทำให้เราทราบว่าเป็นโรคโลหิตจาง มีพยาธิอยู่ในร่างกาย หรือเป็นโรคติดต่อโดยเชื้อไวรัสเหล่านี้เป็นต้น ซึ่งผลเหล่านี้เป็นเครื่องช่วยในการทำนายโรคให้ทราบว่าสัตว์เป็นโรคชนิดใดได้แน่นอนยิ่งขึ้น กระบือ (Water baffaloes) มีมากมายใช้ในการทำกสิกรรมในประเทศเรา และยังไม่ทราบรายงานการศึกษาโลหิตของกระบือแน่นอนนัก คงอาจจะมีการศึกษาโลหิตของกระบือแล้วบ้างในประเทศที่มีการเลี้ยงกระบือกันมาก กองวิชาการ กรมปศุสัตว์จึงได้ดำเนินการศึกษาโลหิตของกระบือที่สมบูรณ์ เพื่อทราบลักษณะของโลหิตปกติ เพื่อเอาผลที่ได้ใช้เปรียบเทียบกับโลหิตของกระบือป่วยเป็นโรค ซึ่งนับว่ามีประโยชน์กับสัตวแพทย์อยู่ไม่น้อย

การศึกษาโลหิตของกระบือนี้ได้ศึกษาหาจำนวนเม็ดโลหิตแดงและขาวในสภาพปกติ (Normal blood) หาจำนวนเฮโมโกลบิน

วิธีดำเนินการศึกษา –

ได้ไปเก็บโลหิตของกระบือที่โรงฆ่าสัตว์ถนนตก กรุงเทพฯ ซึ่งกระบือเหล่านี้มาจากแหล่งต่าง ๆ ของประเทศไทย ได้ทำการตรวจนับหาจำนวนเม็ดโลหิตแดงและเม็ดโลหิตขาวโดยเครื่อง Hemacytometer น้ำยาที่ใช้ในการละลายโลหิตสำหรับตรวจมีอยู่ 3 ชนิดด้วยกัน

1. Hayem's Solution.
2. Mercuric chloride & Sodium chloride. soluion.
3. Normal Saline solution.

การตรวจหาจำนวนเม็ดโลหิตขาวใช้น้ำยา $\frac{N}{10}$ Hydrochloric acid สำหรับเป็นตัวละลายนับหาจำนวน

การตรวจหาจำนวน Hemoglobin ใช้น้ำยา $\frac{N}{10}$ Hydrochloric acid เป็นตัวละลาย

จากผลของการศึกษาโลหิตของกระบือจำนวน 262 ตัว ได้จำนวนของเม็ดโลหิตขาวและแดง ในสภาพปกติและจัดไว้เป็นพวกดังต่อไปนี้

จำพวกเม็ดโลหิตขาว × 1000	จำนวนเฉลี่ยระหว่างพวกเม็ดโลหิตขาว × 100 (V)	จำนวนสัตว์ที่มีจำนวนเม็ดเลือดในจำพวกนี้ (F)	F×V
1.1–2.5	1.3	1	1.3
1.6–2.0	1 8	0	0
2.1–2.5	2.3	0	0
2.6–3.0	2.8	1	2.8
3.1–3.5	3.3	1	3.3
3.6–4.0	3.8	2	7.6
4.1–4.5	4.3	6	25.8
4.6–5.0	4.8	9	43.2
5.1–5.5	5.3	7	37.1
5.6–6.0	5.8	11	63.8
6.1–6.5	6.3	12	75.6
6.6–7.0	6.8	18	122.4
7.1–7.5	7.3	25	182.5
7.6–8.0	7.8	20	156.0
8.1–8.5	8.3	24	199.2
8.6–9.0	8.8	27	237.6
9.1–9.5	9.3	16	148.8

จำพวกเม็ดโลหิตขาว × 1000	จำนวนเฉลี่ยระหว่างพวกเม็ดโลหิตขาว × 100 (V)	จำนวนสัตว์ทดลองจำนวนเม็ดเลือดในจำพวกนั้น (F)	F×V
9.6–10.0	9.8	18	176.4
10.1–10.5	10.3	18	185.4
10.6–11.0	10.8	5	54.0
11.1–11.5	11.3	10	113.0
11.6–12.0	11.8	5	59.0
12.1–12.5	12.3	9	110.7
12.6–13.0	12.8	1	12.8
13.1–13.5	13.3	3	39.9
13.6–14.0	13.8	3	41.4
14.1–14.5	14.3	4	57.2
14.6–15.0	14.8	3	44.4
15.1–15.5	15.3	1	15.3
15.6–16.0	15.8	1	15.8
16.0–16.5	16.3	1	16.3
		N = 262	2248.6

จากผลข้างบนนำไปหา Mean $= \frac{EFV}{N}$

Mean $= \frac{2248.6}{262}$

$= 8.58$

L = เม็ดเลือดที่มีจำนวนน้อยที่สุด

a = จำนวนสัตว์ที่อยู่ใกล้กึ่งกลาง

i = แตกต่างของจำนวนเม็ดเลือด

N = จำนวนสัตว์ที่นับเม็ดเลือด

$$\text{Median} = L + i\left(\frac{\frac{N}{2} - a}{b}\right)$$

$$= 8.1 + \frac{0.4\ (131-113)}{24}$$

$$= 8.1 + \frac{0.4+18}{24}$$

$$= 8.4 \text{ or } 8,400 \text{ W.B.C. ต่อ } 1 \text{ ม.ม.}^3$$

ผลที่ได้จากการ ศึกษา ตรวจนับ เม็ดโลหิต ขาวโดย วิธีคำนวณ ข้างต้น ประกอบ นี้คือ 8,400 ต่อ ม.ม.^{3}

ส่วนวิธีหา จำนวนเม็ดโลหิต แดงก็ทำโดย วิธีเดียวกับการ คำนวณ ของ เม็ดโลหิตขาว ผลที่ได้คือ

ใช้น้ำยา Hayem's Solution	6,281,000 R.B.C. ต่อ 1 ม.ม.^{3}	
Mercuric และ Soduiem chloride	6,633,000	,,
Saline	7,160,000	,,

ส่วน Hemoglobin ตรวจหาจำนวนจากโลหิตกระบือ 262 ตัว ผลที่ได้ 12.13 กรัม /100 ซี.ซี. หรือ 83.6 %

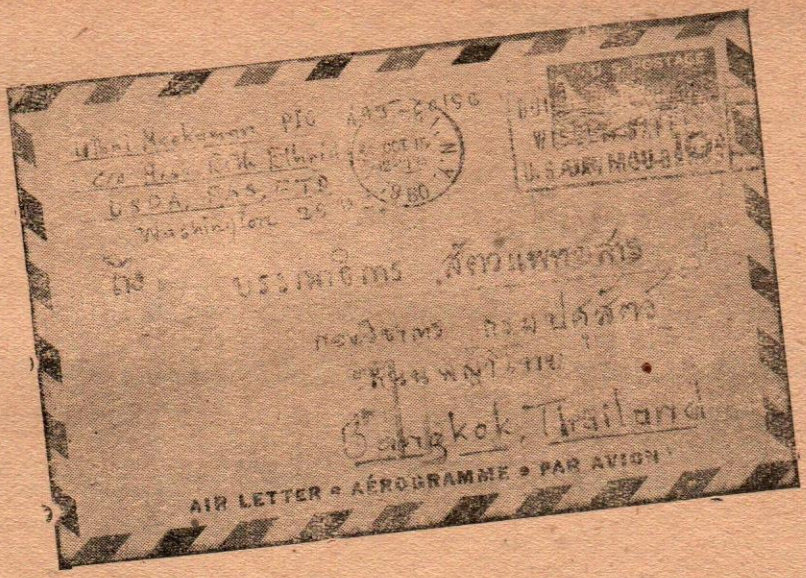
สรุปผล

การศึกษา ตรวจ นับจำนวน ของเม็ดโลหิต แดงของ กระบือ เท่าที่ได้ ทำการ มาแล้วนี้ ปรากฏว่าน้ำยา Satine ผสมกับโลหิตเข้ากันได้ดี เมื่อตรวจดูด้วยกล้องจุลทัศน์เม็ดโลหิต กระจายอยู่ทั่ว ๆ ไปไม่มีการจับกลุ่มเหมือนกับน้ำยาอื่น

สมาชิกสัตวแพทย์สมาคม ฯ

เนื่องจากได้ มีการเปลี่ยน แปลงโยกย้าย ตำแหน่งหน้าที่ การงาน ใน ระยะ ๒ ปีที่ผ่านมานี้ ดังนั้นจึงใคร่ขอร้องให้ท่านสมาชิกสัตวแพทย์ของสัตวแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย ฯ ซึ่งยังเป็นสมาชิกของสมาคมนี้อยู่ โปรดแจ้งตำบลที่อยู่และหน้าที่ในปัจจุบันของท่านไปยัง บรรณาธิการหนังสือพิมพ์สัตวแพทย์สาร สำนักงาน ณ กรมปศุสัตว์ ถนนพญาไท โดยทาง จดหมายหรือไปรษณีย์บัตร์โดยด่วน เพื่อทำทะเบียนใหม่และจะได้ส่งหนังสือมายังท่านได้ สะดวกในโอกาสต่อไป – บรรณาธิการ

Long Island Duck Research Lab

๑๕ ตุลาคม ๒๕๐๓

ดร. ดำ ที่รัก

ขณะนี้ฉันมาดูงานบ้าง ให้งานมันดูฉันบ้าง อยู่ที่ East Port, Long Island มันแสนจะหงอยเหงาเบื่อยิ่งนัก เพราะไอ้ Lab เจ้ากรรมมันตั้งอยู่นอกเมือง ห่างจากเมือง River head ประมาณ ๑๐ ไมล์ ไม่มีรถประจำทางผ่านแถวนั้น มันจัดให้ฉันพักอยู่ข้าง ๆ กับ Lab นั่นแหละ นอกจากวันเสาร์ที่ก็เดินย่ำตีอกประมาณครึ่ง ข.ม. มาขึ้นรถไฟเข้าไปเหยียบนิวยอร์คเสียหน่อยพอค่อยหายกลุ้มใจบ้างเท่านั้นเอง Lab ที่อยู่นี้มันทำทั้ง Diagnois และ Research ควบคู่กันไป มีเจ้าหน้าที่ ๑๐ คน PhD เสียสามคน โรคของเป็ดที่พบบ่อย ๆ ก็มี New duck disease, Virus hepatitis, Fowl cholera, Paratyphoid, Coccidiosis นอกนั้นก็เป็นโรคธรรมดาทั่ว ๆ ไป เช่น Enteritis, Ascites, Cirrhosis หูเดียวนี้ยังไม่ค่อยได้ยินฟังมันพูดกันไม่ได้รู้เรื่องเสียเลย

ฉันพยายามคุยกับไอ้พวกสัตวแพทย์บางคนเกี่ยวกับไอ้เรื่องวัคซีน Newcastle มันบอกว่าในอเมริกามันไม่ใช้ Live Virus Vaccine แล้ว เพราะมักจะทำให้เกิด Out Break ขึ้นมาได้ หรือไม่ก็เป็น Predisposing Cause ให้ไก่เป็น C.R.D. หรือ Bronchitis ได้ มันใช้ Beta-propiolactone Killed Virus Vaccine ซึ่งได้ผลดี ทางกรมหน้าจะทดลองทำดูไอ้วัคซีนอย่างนี้แกก็เคยทำมาแล้วตอนอยู่ Michigan ไม่ใช่หรือ สำหรับวัคซีนอหิวาต์ไก่เคยอ่านพบใน Journal ตั้งแต่ปีกลายนี้ว่า Egg embryo Vaccine ให้ผลดีกว่า Bacterin